METSÄNOMISTAJA

Palvelua kaikille. Metsänhoitomaksu takaa, että yhdistysten neuvojat ehtivät ajaa pientenkin metsätilojen asioita. Sivu 16

Tuho uhkaa. Kaarnakuoriaiset iskevät Etelä-Suomen vanhoihin kuusikoihin voimalla ensi kesänä. Lisääntyneet tuhot kannustavat ministeriötä ötökkälain uudistamiseen. Sivu 22

Värikoukku viekotteli. Kalaopas Tuomas Levannon valmistama värikoukku viekotteli ahvenen iskuun. Sivu 25

Vilkas kotimaan puukauppa vähentäisi tuonnin tarvetta

Metsäliitto, Stora Enso ja UPM toivovat vilkasta kotimaan puukauppaa. Jopa koivukuitupuun tuontia voidaan vähentää, jos kotimaan puuta on hyvin tarjolla.

Puu on kysyttyä kautta maan ja kaikki puutavaralajit käyvät kaupaksi. ”Tarjonta on ollut hyvää ja kunhan se jatkuu, niin voimme vähentää puuntuontia”, sanoo metsäjohtaja **Juha Mäntylä** Metsäliitosta.

Metsäjätit tilaavat tuontipuunsa pitkällä aikajänteellä. Hyvä kevättalven ja kesän tarjonta kotimaasta pienentää tuontipuun tilauksia.

Hankintapäällikkö **Tero E. Nieminen** UPM:stä on samaa mieltä Mäntylän kanssa. ”Kun osto ja korjuu kotimaasta on edullista ja järkevää, antaa se mahdollisuuden tarkastella tuontia toisella tapaa.”

Koivukuitupuuta ei Niemisen mukaan ole saatu tarpeeksi Suomesta.

”Mutta jos sitä kertyy runsaasti, voimme vastaavasti vähentää tuontia.”

Metsäpäällikkö **Jorma Länsitalo** ei näe suuria supistusten mahdollisuuksia Stora Enson koivun tuonnissa Venäjältä, mutta kotimaan hyvällä tarjonnalla voidaan syrjäyttää puun tuontia Baltiasta.

Baltian tuonti paisui viime ja toissa vuonna jo yli 3 miljoonaan kuutiometriin.

”Toki kotimaan koivukuitupuu on etusijalla ja ostamme sitä kaikilla kauppatavoilla”, Länsitalo korostaa.

Puukauppa vilkasta alkuvuodesta

Puukauppa kävi vilkkaasti alkuvuonna verrattuna viime vuoteen, jolloin tammi–toukokuun puukauppa yksityismetsistä jäi 5,7 miljoonaan kuutiometriin.

”Nopeat metsänomistajat saavat joillakin alueillamme vielä talvileimikonkin myytyä tämän talven hakkuuseen. Kattomme tilannetta viikko viikolta, hankintakaupoista ostamme mielellämme mänty- ja koivukuitupuuta”, Mäntylä sanoo.

Stora Ensokin voi ostaa vielä tämän talven hakkuille leimikoita, lähinnä havutukkikohteita Itä-Suomesta.

Kelirikon ja kesän puista kova tarve

Ostajat hakkasivat joululle jatkuneilla vesisateilla kelirikon ja kesän hakkuutyömaat hyvin vähiin. Tukkileimikot ovat kysyttyjä, mutta myös männiköiden harvennuksista tarvitaan paljon puita.

Etelä-Suomen myrskypuiden korjuu kärsii paikoin runsaista lumista. UPM ja Metsäliitto ovat keskittäneet tuhopuiden korjuille kalustoa lounaaseen ja tavallisten talvileimikoiden hakkuita siirtyy.

Eteläisimmässä Suomessa kaarnakuoriaiset lisäävät tukkikuusikoiden hakkuita mahdollisesti rajustikin. Nieminen pitää tärkeänä, että metsänomistajat tutkivat metsänsä tuhon varalta.

Nopealla hakkuulla saa kuuset talteen tukkina. Hyönteisen pilaamasta kuusesta on maksettu polttopuuna jopa alle kymmenesosa tukin hinnasta eli 5 euroa kuutiometriltä.

JUHA AALTOILA

Puun tuonti ja hakkuut 2000–11

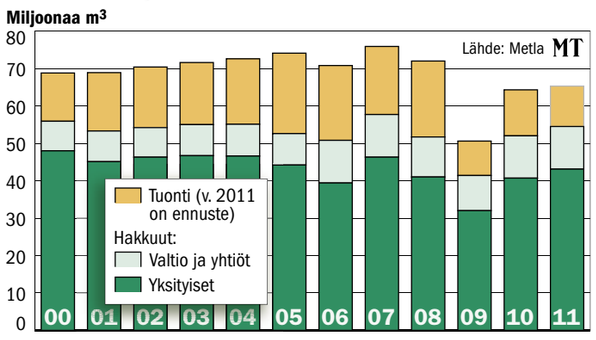

Yhtiöt ja valtio ovat lisänneet hakkuitaan 2000-luvulla. Tuonti jäi viime vuonna puoleen huippuvuosista.

Puun myynnit yksityismetsistä
Viikot 1–8 vuosina 2011 ja 2012

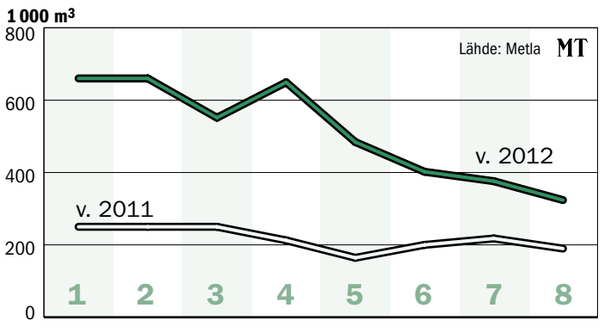

Hyvin alkanut puun osto yksityismetsistä on hiipunut viime viikkoina.

Puun hinnat 30.1.–26.2.2012

Lähde: Metsäntutkimuslaitos

Alue	Mäntytukki	Kuusitukki	Koivutukki	Mäntykuitu	Kuusikuitu	Koivukuitu
	Euroa/m³ (alv 0 %)					
Kantohinnat, päätehakkuut						
Etelä-Suomi	49,7 ↓	51,3 ↓	40,1 ↑	13,8 ↓	16,7 ↓	15,8 ↓
Keski-Suomi	53,4 ↓	54,5 ↓	42,4 ↓	16,0 ↓	18,9 ↓	16,6 ↓
Savo-Karjala	54,2 ↓	54,5 ↔	43,8 ↔	17,3 ↓	18,9 ↑	16,8 ↑
Kymi-Savo	55,5 ↔	55,1 ↔	44,9 ↓	17,7 ↑	19,7 ↔	17,0 ↓
Etelä-Pohjanmaa	53,9 ↓	53,6 ↓	–	17,5 ↓	19,1 ↓	17,5 ↔
Kainuu-Pohjanmaa	53,2 ↓	52,9 ↓	–	17,7 ↔	18,1 ↔	17,6 ↔
Lappi	49,4 ↔	49,1 ↔	–	16,9 ↓	21,9 ↑	16,3 ↓
Koko maa	**53,3 ↓**	**53,3 ↓**	**42,7 ↔**	**16,4 ↓**	**18,2 ↓**	**16,9 ↓**
Kantohinnat, harvennushakkuut paitsi ensiharvennukset						
Etelä-Suomi	42,0 ↓	42,7 ↓	–	12,1 ↓	13,9 ↓	12,8 ↓
Keski-Suomi	45,0 ↓	40,3 ↓	–	13,6 ↓	14,0 ↓	14,2 ↔
Savo-Karjala	45,6 ↓	45,0 ↓	–	14,6 ↑	15,2 ↓	13,8 ↑
Kymi-Savo	50,0 ↔	46,9 ↓	–	15,2 ↑	15,9 ↑	14,2 ↑
Etelä-Pohjanmaa	42,9 ↓	–	–	13,8 ↓	–	13,9 ↓
Kainuu-Pohjanmaa	45,4 ↓	–	–	14,6 ↔	14,6 ↑	14,1 ↔
Lappi	–	–	–	–	–	–
Koko maa	**45,2 ↓**	**43,3 ↓**	**36,1 ↓**	**13,8 ↓**	**14,6 ↓**	**13,8 ↔**
Hankintahinnat, kaikki hakkuut						
Etelä-Suomi	57,1 ↓	56,6 ↓	–	28,6 ↓	31,1 ↓	30,3 ↔
Keski-Suomi	54,3 ↓	53,3 ↓	–	28,5 ↓	29,2 ↓	29,2 ↓
Savo-Karjala	55,1 ↑	54,4 ↔	46,3 ↔	28,5 ↓	28,7 ↑	29,9 ↔
Kymi-Savo	55,2 ↔	54,7 ↔	47,5 ↔	28,7 ↓	29,9 ↔	29,8 ↓
Etelä-Pohjanmaa	53,0 ↓	51,8 ↓	–	28,6 ↓	29,7 ↓	28,8 ↓
Kainuu-Pohjanmaa	58,1 ↓	56,5 ↑	–	28,3 ↓	–	28,7 ↓
Lappi	–	–	–	28,7 ↓	–	–
Koko maa	**56,4 ↓**	**55,7 ↔**	**45,8 ↔**	**28,6 ↓**	**30,3 ↓**	**29,5 ↓**

Hintojen muutos jaksolta 5.12.2011.–1.1.2012: ↑ = noussut ↓ = laskenut ↔ = pysynyt ennallaan (±1 %)

Myrskytuhopuun hinta painoi puun keskihintaa vuoden alkuviikoilla. Viikon 8 kantohinnat olivat tähänastisista vuoden korkeimmat.

Metsää omistaa 737 000 suomalaista

Metsäntutkimuslaitoksen mukaan 737 000 suomalaista omistaa metsää. Sekä suurten että pienten metsätilojen määrä on kasvussa.

Yksin tai puolisonsa kanssa metsää omistaa 423 300 suomalaista. Verotusyhtymiin kuuluu 143 700 ja kuolinpesiin 170 100 metsänomistajaa.

Luvuissa ovat mukana yli kahden hehtaarin kokoiset metsäpalstat. Niitä on maassa yhteensä 347 000 kappaletta yksityishenkilöiden omistuksessa.

Keskimääräinen metsälön koko on 30 hehtaaria. Sillä on useimmiten kaksi omistajaa. Verotusyhtymällä omistajia on kolme ja kuolinpesällä neljä.

Tutkijoiden mukaan pienten, alle 10 hehtaarin metsäalueiden määrä on kasvussa. Keskiarvoa pitää ennallaan se, että myös suurten, yli 100 hehtaarin tilojen määrä lisääntyy.

Vaikka alle kymmenen metsähehtaarin tilojen lukumäärä on kasvanut lähes parikymmenkertaisesti yli sadan metsähehtaarin tiloihin verrattuna, metsämaan ala on kuitenkin lisääntynyt suurilla tiloilla niitä enemmän.

Metsänomistus on siis pirstoutunut useampiin käsiin, mutta metsämaa on keskittynyt yhä suuremmille metsänomistajille.

Suurin osa metsätiloista on alle 20 hehtaarin kokoisia. Vaikka yli 100 hehtaarin tilojen osuus jää viiteen prosenttiin tilojen määrästä, niiden osuus metsäalasta on lähes 30 prosenttia.

MT

Henkilökohtainen neuvonta puree

Selvitysten mukaan henkilökohtainen metsäneuvonta johtaa parhaisiin tuloksiin. Metsäntutkimuslaitoksen mukaan metsänomistajat tarvitsevat yleisimmin neuvoa hakkuisiin ja puunmyyntiin liittyvissä asioissa. Metsän muihin käyttömuotoihin liittyviä neuvoja ei ainakaan toistaiseksi ole juurikaan kyselty.

Saattaa olla, että esimerkiksi maisemanhoitoon tai pehmeään metsänkäsittelyyn kysyttäisiin enemmän neuvoja, jos neuvontaa olisi näkyvämmin tarjolla.

Henkilökohtaisen metsäneuvonnan tarpeellisuutta korostaa se, että suuri osa metsänomistajista ei osaa käyttää metsäsuunnitelmaa apunaan.

Tuoreen kyselyn mukaan yli puolet metsänomistajista ei käyttänyt metsäsuunnitelmaa päätöksenteossa lainkaan.

Vastaavasti metsäsuunnitelmaa käyttäneistä metsänomistajista suurin osa löysi suunnitelmasta tarvitsemansa vastaukset.

Metsänomistajien itsensä mukaan vapaamuotoinen keskustelu ammattilaisen kanssa on kaikkein paras keino, kun päätöksenteko vaatii tukea.

Tulokset pohjautuvat pääosin Metlan valtakunnallisen Metsänomistaja 2010 -tutkimuksen jatkokyselyyn.

MT

KIMMO HAIMI

Myrskypuiden hankintakaupan päälle maistuu kahvi. Seppo Lepola kuittaa kauppakirjaan nimensä, Antti Lepola (vas.) ja Ville Kuisma seuraavat toimitusta.

Tuhot teettävät töitä metsänomistajalla

Maanviljelijä **Seppo Lepola** Mäntsälän Ohkolasta on huolestunut metsätuhojen yleistymisestä.

Tapanin myrsky kaatoi tukkikuusia sieltä täältä. Tuhohyönteiset tappavat kuusia, vaikka saastuneita puita on yritetty hakata sitä mukaa kun niitä metsässä on nähty.

Kuusen istutusten kiusana on ollut paljon myyriä. ”Niitä on vieläkin aika lailla.”

Metsäliiton ostoesimies **Ville Kuisma** osti Lepoloiden Tapanin myrskyn kaatamat noin 150 tukkirunkoa.

Pari vuotta sitten harvennetusta ja kunnostusojitetusta suosta kaatui myrskyssä noin 30 mäntyä.

Märkä sula suo ei kanna koneita, joten puita ei saada korjattua.

Lepola kertoo myyneensä puut Metsäliitolle siitä asti, kun naapuripitäjän saha lopetti toimintansa joitakin vuosia sitten. Asiat ovat sujuneet mallikkaasti.

Oikea puu oikeaan käyttöön

Energiapuun tukipolitiikan koukerot huolestuttavat Lepolaa. ”Tähän saakka on korjattu pientäkin puuta energiaksi ja siitä on saanut vähän rahaakin.”

Jos pienpuun energiaksi korjuun ja haketuksen tuet loppuvat tai heikkenevät, ovat lämpölaitoksiin ja energiapuun korjuuseen satsanneet yrittäjät kovilla, Lepola sanoo.

”Miten lämpölaitokset sitten pärjäävät, vai aletaanko lyömään tukkia kattilaan, tukista tulee nopeasti haketta”.

”Eikö se olisi parempi, että jokainen puu menisi omaan oikeaan kategoriaansa, pienpuu polttoon, kuitupuut paperiksi ja tukit sahalle, eikä alettaisi hyviä osia polttamaan”, hän esittää.

Pienpuusta ja kannoista on saanut energiapuun kaupoista vähän rahaakin, Lepola sanoo. Hakevuori Oy on ostanut energiapuut.

JUHA AALTOILA